

Aturar-ho tot

written by Adam Majó | 10 d'abril de 2020

“La gent no s’adona del poder que té: amb una vaga general d’una setmana n’hi hauria prou per a ensorrar l’economia, paralitzar l’estat i demostrar que les lleis que imposen no són necessàries”, Joan Brossa 1983.

Doncs bé, en la primavera més estranya de les nostres vides, hem après que el gran poeta potser no tenia raó i que podem parar l’economia a mitges o del tot (si finalment s’imposa el criteri del govern de la Generalitat) i, malgrat això, l’estat i les lleis que imposa no entraran en crisi definitiva. Si, ja sé que no és el mateix un tancament ordenat per l’administració i beneït per l’autoritat mèdica que una vaga convocada i seguida des de baix, però, igualment la idea que la paràlisi de l’activitat productiva esfondraria l’economia i faria caure l’estructura política ha resultat, com a mínim, ingènua. Hem descobert, en canvi, que era cert allò que som la societat de l’abundància, que acumulem un volum excessiu de béns materials i que, en conseqüència, podem estar-nos, tranquil·lament, un mes (o un any) sencer comprant només aliments, medicines i diaris. Una altra cosa, per descomptat, és que l’impacte d’aquesta aturada de país serà especialment traumàtic en determinats sectors econòmics, des de l’hostaleria als espectacles passant per les pastisseries (la Mona!!) o –si això no s’acaba abans d’un mes– les editorials i llibreries. La bona notícia, però, és que de la recessió que en resultarà no ens en poden donar la culpa a nosaltres; no ens poden dir que vam estirar més el braç que la màniga i vam viure per sobre de les nostres possibilitats. El mal, aquí, ve de fora, o de dins, de la natura i de la nostra vulnerable condició biològica que no coneix fronteres, creences ni classes socials; i el remei ha de ser, en conseqüència, col·lectiu i solidari. De fet, sembla que els governs i les institucions europees així ho han entès i per això han

anunciat mesures antidogmàtiques de base expansiva i intervencionista: s'han suspès els objectius del dèficit, el BCE ha previst injecció de milers de milions d'euros, s'han prohibit desnonaments i talls i s'han anunciat mesures per ajudar els treballadors, empreses i autònoms especialment perjudicats. Caldrà, però, estar ben atents i exigir que arribin fins al final. Recordem que en la darrera crisi també ens van prometre reformar el capitalisme i finalment el que es va reformar, i a la baixa, va ser la despesa social.

En el que també estàvem equivocats –jo el primer– és a creure que l'estat-nació estava en crisi definitiva i que la globalització l'havia desbordat definitivament. Amb una crisi sanitària com aquesta, davant la qual cada un de nosaltres es veu desconcertat i empetitit, el país, l'estat i la nació, han esdevingut de nou els grans referents col·lectius i l'autoritat necessària. I quan dic estat, penso no només en aquells ja formalment constituïts i reconeguts sinó també en aquells en situació embrionària però que ja ho són, en el pla simbòlic però no només simbòlic, per a bona part dels seus ciutadans. Ni les ciutats, ni les religions, ni les organitzacions supranacionals, ni cap altre tipus de col·lectiu o paradigma han jugat un paper rellevant en aquesta crisi. Malgrat l'abast i la naturalesa mundial de la pandèmia, no s'ha pogut evitar un enfocament i uns discursos de base patriòtica i nacional. Potser és hora d'admetre que, malauradament, la humanitat no està encara preparada per superar l'etapa nacionalista de la seva existència.